

брично, но претърпѣлъ несполука, защото неговата захарь струвала по-скъпо отъ тази, докарвана отъ Америка.

Това положение било измѣнено отъ тогавашнитѣ политически събития. Вследствие обявената отъ Наполеонъ I континентална коалиция противъ англичанитѣ, запретиено имъ било да внасятъ въ Европа стоки отъ колониитѣ. Ценитѣ на всички предмети се увеличили. Единъ килограмъ захарь достигналъ около 400 лв. днешни пари. При такива условия добиването на захарь отъ цвеклото станало износно, и въ цѣла Европа започнали усилено да сѣятъ цвеклото.

Следъ прекратяването на тази запретителна система повечето отъ открититѣ захарни фабрики отново били затворени, обаче производството на цвекловата захарь било вече направило голѣми успѣхи и стѣпило на здрава основа въ борбата съ трѣстиковата захарь. При това и държавата, за да печели, обложила последната съ високо вносно мито.

На времето си Маргграфъ опредѣлилъ съдържанието на захарьта въ цвеклото на 6⁰/₀. Обаче съ подборъ и подобрене на условията тази захарность се е увеличавала. Днесъ има цвекло, захарността на което възлиза на 18—24⁰/₀.

*

Повръщамъ се на вълшебството: какъ цвеклото се обръща на захарь.

Цвекловитѣ глави узрѣватъ наесень. Узрѣването се познава отъ листата: тѣ започватъ да вѣхнатъ, както тия на узрѣлитѣ картофи.

Изваденото цвекло откарватъ въ фабриката. Най-напредъ тамъ го изчистватъ отъ грубата каль, като го пушатъ въ канали съ бързотечеща вода. Пълното му почистване става въ специални промивни машини. Почистенитѣ глави турятъ въ особени машини-цвеклорѣзачки, въ които непрекъснато се движатъ остри ножове. Тѣ подхващатъ главитѣ и ги нарѣзватъ на дълги и тънки до 1 мм. филийки.

Рѣзанкитѣ минаватъ въ **дифузионнитѣ** апарати. Това сж голѣми сѣдове, всѣки отъ който има до 800 литра вмѣстимостъ. Наредени сж на единъ или нѣколко реда. Сѣдоветѣ отъ всѣки редъ сж съединени единъ съ другъ.

Пушатъ топла вода. Рѣзанкитѣ набѣбватъ и водата изсмуква тѣхната захарь. Отъ първия редъ водата минава въ втория и тамъ вършатъ сжщото. Минава въ третия, четвъртия и пр., докато стане много сладка и не може вече да изсмуква захарьта. Въ това време наливатъ чиста вода въ пързия сѣдъ. Повтаря